

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 110/16

Λουξεμβούργο, 12 Οκτωβρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-166/15
Aleksandrs Ranks και Jurījs Vasiļevičs

Ο αρχικός αγοραστής αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή το οποίο συνοδεύεται από άδεια απεριόριστης χρήσεως δύναται να μεταπωλήσει το εν λόγω αντίγραφο και την άδειά του ως μεταχειρισμένα σε νέο αγοραστή

Αντιθέτως, στην περίπτωση κατά την οποία ο πρωτότυπος υλικός φορέας του αντιγράφου που είχε παραδοθεί στον αρχικό αγοραστή έχει υποστεί φθορά, έχει καταστραφεί ή έχει απολεσθεί, ο εν λόγω αρχικός αγοραστής δεν δύναται να παραδώσει στον νέο αγοραστή το εφεδρικό αντίγραφό του εν λόγω προγράμματος άνευ αδείας του φορέα του δικαιώματος του δημιουργού

Οι Aleksandrs Ranks και Jurījs Vasiļevičs διώκονται ποινικώς στη Λεττονία, μεταξύ άλλων, για παράνομη πώληση, στο πλαίσιο δράσεώς τους ως οργανωμένης ομάδας, αντικειμένων προστατευόμενων από το δικαίωμα του δημιουργού και για παράνομη εκ προθέσεως χρήση του σήματος τρίτου. Συγκεκριμένα, το 2004 οι δύο κατηγορούμενοι πώλησαν μέσω πλατφόρμας διαδικτυακών πωλήσεων εφεδρικά αντίγραφα διαφόρων προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή της Microsoft προστατευόμενα από το δικαίωμα του δημιουργού (όπως εκδόσεις του λογισμικού Microsoft Windows και της σειράς λογισμικού οργανώσεως γραφείου Microsoft Office). Εκτιμάται ότι τα πωληθέντα αντίτυπα προγραμμάτων υπερβαίνουν τα 3 000, ενώ η υλική ζημία που η Microsoft υπέστη από τις δραστηριότητες των A. Ranks και J. Vasiļevičs αποτιμάται σε 265 514 ευρώ.

Στο πλαίσιο αυτό, το Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu tiesu kolēģija (περιφερειακό δικαστήριο Ρίγας, ποινικό τμήμα, Λεττονία), επιληφθέν της υποθέσεως, ερωτά το Δικαστήριο αν, κατ' ορθή ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, ο αγοραστής του εφεδρικού αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, το οποίο είναι ενσωματωμένο σε μη πρωτότυπο υλικό φορέα, δύναται κατ' εφαρμογήν του κανόνα της αναλώσεως του δικαιώματος διανομής ο οποίος προβλέπεται από οδηγία της Ένωσης¹, να μεταπωλήσει το αντίγραφο αυτό στην περίπτωση κατά την οποία, αφενός, ο πρωτότυπος υλικός φορέας του εν λόγω προγράμματος, ο οποίος είχε παραδοθεί στον αρχικό αγοραστή, έχει υποστεί φθορά και, αφετέρου, ο αρχικός αγοραστής έχει αχρηστεύσει το αντίτυπο του αντιγράφου αυτού που είχε στην κατοχή του ή έχει παύσει να το χρησιμοποιεί.

Με τη σημερινή απόφασή του το Δικαστήριο κρίνει ότι από τον κανόνα της αναλώσεως του δικαιώματος διανομής συνάγεται ότι **ο φορέας του δικαιώματος του δημιουργού επί προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή (εν προκειμένω η Microsoft) ο οποίος πώλησε εντός της Ένωσης το αντίγραφο του εν λόγω προγράμματος επί υλικού φορέα (όπως CD-ROM ή DVD-ROM) συνοδευόμενο από άδεια απεριόριστης χρήσεως του προγράμματος δεν δύναται πλέον να εναντιωθεί στις περαιτέρω μεταπωλήσεις του αντιγράφου από τον αρχικό αγοραστή ή τους διαδοχικούς αγοραστές, ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη συμβατικών ρητρών που απαγορεύουν οιαδήποτε περαιτέρω μεταβίβαση.**

Εντούτοις, το υποβληθέν ερώτημα αφορά την περίπτωση της μεταπωλήσεως, ως **μεταχειρισμένου**, του αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, αντιγράφου το οποίο

¹ Όπως προκύπτει από την οδηγία περί νομικής προστασίας των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (οδηγία 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1991, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, ΕΕ 1991, L 122, σ. 42), ο κανόνας της αναλώσεως του δικαιώματος διανομής του φορέα του δικαιώματος του δημιουργού καθιερώνει ως αρχή ότι η πρώτη πώληση αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή εντός της Ένωσης, από τον φορέα του δικαιώματος του δημιουργού ή με τη συναίνεσή του, επιφέρει ανάκληση του δικαιώματος διανομής του εν λόγω αντιγράφου εντός της Ένωσης.

είναι ενσωματωμένο σε μη πρωτότυπο υλικό φορέα («εφεδρικού αντιγράφου»), από πρόσωπο που το απέκτησε από τον αρχικό αγοραστή ή από διαδοχικό αγοραστή.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η οδηγία παρέχει στον φορέα του δικαιώματος του δημιουργού επί προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή το αποκλειστικό δικαίωμα να πραγματοποιεί και να επιτρέπει την οριστική ή προσωρινή αναπαραγωγή του εν λόγω προγράμματος, εν όλω ή εν μέρει, με οιοδήποτε μέσο και υπό οιαδήποτε μορφή, υπό την επιφύλαξη των προβλεπόμενων από την οδηγία ειδικών εξαιρέσεων. Ο αποκτών νομίμως το αντίγραφο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή το οποίο έχει διατεθεί στο εμπόριο από τον φορέα του δικαιώματος του δημιουργού ή με τη συναίνεσή του δύναται, συνεπώς, να μεταπωλήσει το εν λόγω αντίγραφο ως μεταχειρισμένο, εφόσον η εν λόγω μεταβίβαση δεν προσβάλλει το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής που αναγνωρίζεται στον φορέα του δικαιώματος του δημιουργού και εφόσον κάθε πράξη αναπαραγωγής του προγράμματος επιτρέπεται από τον φορέα του δικαιώματος του δημιουργού ή εμπίπτει στις προβλεπόμενες από την οδηγία εξαιρέσεις.

Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η οδηγία προβλέπει ότι η δημιουργία εφεδρικού αντιγράφου από πρόσωπο που έχει δικαίωμα χρήσεως προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν μπορεί να εμποδίζεται συμβατικώς, στον βαθμό κατά τον οποίο το αντίγραφο είναι απαραίτητο για τη χρήση αυτή. Κάθε αντίθετος προς τον εν λόγω κανόνα συμβατικός όρος είναι άκυρος.

Η δημιουργία εφεδρικού αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή υπόκειται επομένως σε δύο όρους. Το αντίγραφο αυτό πρέπει, αφενός, να δημιουργείται από πρόσωπο που έχει το δικαίωμα χρήσεως του προγράμματος και, αφετέρου, να είναι απαραίτητο για τη χρήση αυτή.

Κατά το Δικαστήριο, ο κανόνας αυτός, ο οποίος εισάγει εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής του οποίου απολαύει ο φορέας του δικαιώματος του δημιουργού επί προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, πρέπει να τυγχάνει στενής ερμηνείας.

Επομένως, εφεδρικό αντίγραφο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν δύναται να δημιουργηθεί και να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για τις ανάγκες του προσώπου που έχει το δικαίωμα χρήσεως του εν λόγω προγράμματος και, ως εκ τούτου, το πρόσωπο αυτό δεν δύναται, ακόμη και αν έχει φθείρει, καταστρέψει ή απολέσει τον πρωτότυπο υλικό φορέα του προγράμματος, να χρησιμοποιήσει το συγκεκριμένο αντίγραφο με σκοπό τη μεταπώληση του μεταχειρισμένου προγράμματος σε τρίτον.

Το Δικαστήριο αποφαινεται, ως εκ τούτου, ότι, κατ' ορθή ερμηνεία της οδηγίας, **ο αρχικός αγοραστής του αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή συνοδευόμενου από άδεια απεριόριστης χρήσεως δικαιούται μιν να μεταπωλήσει το αντίγραφο και την άδειά του ως μεταχειρισμένα σε νέο αγοραστή, πλην όμως δεν δύναται, στην περίπτωση κατά την οποία ο πρωτότυπος υλικός φορέας του αντιγράφου που του είχε αρχικώς παραδοθεί έχει υποστεί φθορά, έχει καταστραφεί ή έχει απολεσθεί, να παραδώσει στον νέο αυτόν αγοραστή το εφεδρικό αντίγραφο του προγράμματος άνευ αδειάς του φορέα του δικαιώματος του δημιουργού.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582